

Financieel jaarverslag

2009

Concept t.b.v. ledenvergadering 17 april 2010

Amersfoort

25 maart 2010

Inhoudsopgave

1	Directieverslag	3
1.1	Algemeen	4
1.2	Kwaliteit van de organisatie	4
1.3	Financieel verslag	4
1.4	Verwachtingen voor de toekomst.....	5
1.5	Analyse van de financiële positie.....	6
1.6	Kasstroomoverzicht.....	7
2	Jaarrekening 2009	8
2.1	Balans per 31 december	9
2.2	Staat van baten en lasten	11
2.3	Grondslagen voor waardering en bepaling van het resultaat	13
2.4	Toelichting op de balans.....	14
2.5	Toelichting op staat van baten en lasten.....	19
2.6	Vergoedingen bestuur	22
2.7	Toelichting lastenverdeling.....	23
3	Overige gegevens	24
3.1	Meerjarenbegroting 2010-2014.....	25
3.2	Verantwoordingsverklaring 2009.....	30
3.3	Accountantsverklaring 2009	34

1 Directieverslag

1.1 Algemeen

De vereniging is opgericht op 31 maart 1971 en is statutair gevestigd te Amersfoort. De vereniging is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel voor Gooi- en Eemland onder nummer 40530980.

De vereniging stelt zich ten doel te bevorderen, dat de nog niet geboren mens wordt beschermd vanaf de conceptie. De vereniging tracht dit doel te bereiken door:

- het bieden van hulp aan hen die door een zwangerschap in de problemen zijn geraakt;
- het geven van voorlichting over het ontstaan, de groei, de ontwikkeling en de beschermwaardigheid van de mens, vanaf de conceptie;
- het uitdragen van de overtuiging, dat er vanaf de conceptie sprake is van een mens-in-ontwikkeling die beschermwaardig is.

1.2 Kwaliteit van de organisatie

De VBOK heeft haar organisatie ingericht in overeenstemming met de Code Goed Bestuur voor Goede Doelen (code Wijffels). De kwaliteit van de organisatie wordt gewaarborgd door het behouden en aantrekken van gekwalificeerde medewerkers. De kennis wordt op peil gehouden of verbreed door het volgen van relevante cursussen. De hulpverleners zijn aangesloten en geregistreerd bij hun beroepsgroep.

1.2.1 CBF-keurmerk

Het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) is een onafhankelijke stichting die toezicht houdt op de inzameling van geld voor goede doelen. Fondswervende instellingen die voldoen aan de strenge eisen van het CBF ontvangen het CBF-keurmerk. Inmiddels heeft de VBOK dit keurmerk alweer ruim 12 jaar (sinds 1 januari 1998). In 2008 heeft de VBOK de 5-jaarlijkse hertoetsing door het CBF glansrijk doorstaan. Dit betekent dat de VBOK ook in de komende jaren dit kwaliteitszegel mag blijven gebruiken en dat de gever erop kan vertrouwen dat de VBOK verantwoord met de ontvangen giften omgaat. Meer informatie over het CBF kunt u vinden op www.cbf.nl.

1.3 Financieel verslag

Het financieel jaarverslag is opgesteld conform de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen (RJ-650) en de richtlijnen van het CBF. De jaarrekening is gecontroleerd door Ernst & Young Accountants en voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring. De volledige jaarrekening is te downloaden via de website (www.vbok.nl) en wordt op verzoek kosteloos toegestuurd aan geïnteresseerden.

De jaarrekening is op 25 maart 2010 door het bestuur vastgesteld. Op 17 april 2010 wordt de jaarrekening ter goedkeuring aan de Algemene Ledenvergadering aangeboden.

Het jaar 2009 kon worden afgesloten met een positief saldo van € 823.583. In de volgende paragrafen zullen enkele ontwikkelingen worden toegelicht.

1.3.1 Financiële gang van zaken

In financieel opzicht was 2009 voor de VBOK een uitzonderlijk jaar. De baten stegen fors dankzij een legaat van ruim € 450.000, enkele grote (incidentele) giften, toenemende opbrengsten uit contributies en een stijging van de opbrengst uit subsidies dankzij enkele eenmalig toegekende projectsubsidies. Een deel van deze extra middelen is in 2009 reeds aangewend. Desondanks resulteert voor 2009 echter een fors overschot van € 823.583. Om de continuïteit van de VBOK te waarborgen is van het resultaat 2009 daarom € 375.000 toegevoegd aan de continuïteitsreserve. Het resterende overschot is gereserveerd voor de extra kosten die de komende jaren op de VBOK af komen ten gevolge van de uitvoering van het eind 2009 vastgestelde strategisch beleidsplan.

1.3.2 Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid van de VBOK is in 2008 heroverwogen en als gevolg daarvan aangescherpt. Besloten is dat bij het beheer van de geldelijke middelen de hoofdsom in stand dient te blijven. Dit betekent dat het beleggen in aandelen en opties niet is toegestaan. Het vastleggen van geldelijke middelen in deposito's of staatsobligaties is wel toegestaan. De VBOK is voornemens om de huidige effecten te verkopen als zich een gunstig moment aandient.

1.4 Verwachtingen voor de toekomst

Het nieuwe Strategische Beleidsplan zet in op groei op alle fronten van het werk van de VBOK. Daartoe is ook structurele groei van de financiële middelen noodzakelijk. Daartoe wordt ingezet op het benutten van de mogelijkheden van telefonische werving van geld en nieuwe leden, op collecten en op nieuw te ontdekken c.q. te ontwikkelen vormen van ondersteuning. Tevens is het een uitdaging om met de scholen die voorheen betrokken werden bij de verkoopacties te zien hoe zij in de toekomst blijvend, maar anders, bij het werk van de VBOK betrokken kunnen worden.

1.5 Analyse van de financiële positie

Ter analyse van de financiële positie is de volgende opstelling opgenomen. Deze is gebaseerd op de gegevens uit de balans.

	2009	2008
	€	€
Vastgelegd op korte termijn		
Vorderingen	56.445	158.017
Effecten	83.288	64.638
Liquide middelen	1.847.465	822.124
	<u>1.987.198</u>	<u>1.044.779</u>
Kortlopende schulden	-932.646	-668.455
Liquiditeitssaldo	<u>1.054.552</u>	<u>376.324</u>
Voorraden	34.712	45.829
Werkkapitaal	<u>1.089.264</u>	<u>422.153</u>
	-----	-----
Vastgelegd op lange termijn		
Materiële vaste activa	183.171	26.699
	<u>183.171</u>	<u>26.699</u>
	-----	-----
Totaal vastgelegde middelen	<u>1.272.435</u>	<u>448.852</u>
	=====	=====
De financiering vond plaats met		
<u>Eigen vermogen</u>		
Continuïteitsreserve	520.000	195.000
Bestemmingsreserves	653.740	176.156
Vrij besteedbaar vermogen	98.695	77.696
	<u>1.272.435</u>	<u>448.852</u>
	=====	=====

Uit deze opstelling blijkt dat het werkkapitaal per 31 december 2009 ten opzicht van 31 december 2008 is gestegen met € 667.111, te weten van € 422.153 ultimo 2008 tot € 1.089.264 ultimo 2009.

De mutatie van de liquide middelen wordt hierna in het kasstroomoverzicht gespecificeerd.

1.6 Kasstroomoverzicht

	2009		2008	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten:				
Resultaat boekjaar		823.583		-18.446
<i>Aanpassingen voor afschrijvingen:</i>				
Afschrijvingen bedrijfsmiddelen		21.212		12.839
		<u>844.795</u>		<u>-5.607</u>
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>				
Vorraden	11.117		36.251	
Vorderingen	101.572		-65.234	
Kortlopende schulden	264.191		-2.868	
Ongerealiseerd koersresultaat effecten	-18.650		42.375	
		<u>358.230</u>		<u>10.524</u>
<i>Investerings op lange termijn:</i>				
Materiële vaste activa	-177.684		-13.960	
		<u>-177.684</u>		<u>-13.960</u>
Toename geldmiddelen		<u>1.025.341</u>		<u>-9.043</u>
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt				
Stand per 1 januari		822.124		831.167
Mutatie boekjaar		1.025.341		-9.043
Stand per 31 december		<u>1.847.465</u>		<u>822.124</u>

2 Jaarrekening 2009

2.1 Balans per 31 december

ACTIVA	2009		2008	
	€	€	€	€
Materiële vaste activa		183.171		26.699
		<u>183.171</u>		<u>26.699</u>
Vorraden	34.712		45.829	
Vorderingen	56.445		158.017	
Effecten	83.288		64.638	
Liquide middelen	1.847.465		822.124	
	<u>1.847.465</u>	2.021.910	<u>822.124</u>	1.090.608
		<u>2.205.081</u>		<u>1.117.307</u>
Totaal activa		<u><u>2.205.081</u></u>		<u><u>1.117.307</u></u>

PASSIVA	2009		2008	
	€	€	€	€
Reserves en fondsen				
<i>Reserves</i>				
Continuïteitsreserve	520.000		195.000	
Bestemmingsreserve automatisering	115.000		115.000	
Bestemmingsreserve VBOK-teams	58.740		61.156	
Bestemmingsreserve vernieuwing huisstijl	100.000		-	
Bestemmingsreserve project begeleid wonen	230.000		-	
Bestemmingsreserve implementatie strategisch				
Beleidsplan	150.000		-	
Overige reserves	98.695		77.696	
		1.272.435		448.852
<i>Fondsen</i>				
Bestemmingsfondsen	-		-	
		-		-
Totaal eigen vermogen		1.272.435		448.852
Kortlopende schulden		932.646		668.455
Totaal passiva		2.205.081		1.117.307

2.2 Staat van baten en lasten

	Resultaat 2009	Begroting 2009	Resultaat 2008
	€	€	€
BATEN			
Baten uit eigen fondsenwerving	2.799.145	2.213.000	1.857.690
Subsidies overheden	589.391	260.000	259.726
Resultaat uit beleggingen	50.845	19.725	-16.582
Overige baten	752	-	135
Som der baten	3.440.133	2.492.725	2.100.969
LASTEN			
Besteed aan de doelstelling			
Voorlichting	522.024	607.163	531.142
Hulpverlening	1.109.597	975.978	819.502
	1.631.621	1.583.141	1.350.644
Werving baten			
Kosten eigen fondsenwerving	436.955	453.439	364.707
Kosten van beleggingen	24	-	177
	436.979	453.439	364.884
Beheer en administratie			
Kosten Beheer en administratie	547.950	455.980	403.887
Som der lasten	2.616.550	2.492.560	2.119.415
Overschot / Tekort	823.583	165	-18.446

	Resultaat 2009	Resultaat 2008
	€	€
<i>Het overschot/tekort is in de onderstaande reserves en fondsen verwerkt:</i>		
<u>Reserves</u>		
Continuïteitsreserve	325.000	-
Bestemmingsreserve automatisering	-	9.567
Bestemmingsreserve VBOK-teams	-2.416	-13.007
Bestemmingsreserve vernieuwing huisstijl	100.000	-
Bestemmingsreserve project begeleid wonen	230.000	-
Bestemmingsreserve implementatie strategisch beleidsplan	150.000	-
Overige reserves	20.999	42.954
<u>Fondsen</u>		
Bestemmingsfonds Automatisering	-	-9.567
Bestemmingsfonds Hulppost Almere	-	-15.000
Bestemmingsfonds Voorlichtingsfilm	-	-33.393
	<u>823.583</u>	<u>-18.446</u>

2.3 Grondslagen voor waardering en bepaling van het resultaat

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten. De activa en passiva zijn, voorzover niet anders vermeld, opgenomen voor de nominale waarde.

De jaarrekening is ingericht overeenkomstig de bepalingen van de Richtlijn Jaarverslaggeving Fondswervende Instellingen (RJ-650) en de richtlijnen van het CBF. Om vergelijkbaarheid met 2009 mogelijk te maken zijn de cijfers voor 2008 indien nodig geherrubriceerd.

Waarderingsgrondslagen voor de balans

Effecten

De effecten worden gewaardeerd op de marktwaarde per balansdatum.

Vorraden

De voorraden zijn opgenomen tegen inkoopprijs. Waardering vindt plaats onder aftrek van een voorziening wegens incurantheid.

Vorderingen

De vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Waardering vindt plaats onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

Waarderingsgrondslagen voor de resultaatbepaling

Resultaat

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Alle lasten in de jaarrekening zijn tegen historische kostprijs opgenomen.

Baten waaraan door de geveer een specifieke bestemming is toegekend worden, voorzover deze niet in het boekjaar zijn besteed, toegevoegd aan het betreffende bestemmingsfonds zodat de besteding in toekomstige jaren kan plaatsvinden aan de door de geveer aangegeven bestemming.

2.4 Toelichting op de balans

ACTIVA

2.4.1 Materiële vaste activa

	Inventaris	Auto- matisering	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari 2009			
Cumulatieve aanschafwaarde	16.367	200.945	217.312
Cumulatieve afschrijvingen	-12.553	-178.060	-190.613
Boekwaarde per 1 januari 2009	3.814	22.885	26.699
Mutaties in 2009			
Investeringen	120.303	57.381	177.684
Desinvesteringen	-6.478	-165.782	-172.260
Afschrijvingen	-3.406	-17.806	-21.212
Cumulatieve afschrijvingen desinvesteringen	6.478	165.782	172.260
Totaal mutaties 2009	116.897	39.575	156.472
Stand per 31 december 2009			
Cumulatieve aanschafwaarde	130.192	92.544	222.736
Cumulatieve afschrijvingen	-9.481	-30.084	-39.565
Boekwaarde per 31 december 2009	120.711	62.460	183.171
Afschrijvingspercentages	10-20%	25-33%	
		2009	2008
		€	€
2.4.2 Voorraden noodzakelijk voor bedrijfsvoering			
Bedrijfsvoorraad		76.409	61.172
Voorziening voor incurante voorraad		-41.697	-15.343
		34.712	45.829
2.4.3 Vorderingen			
Rekening-courant Stichting VBOK-huis Gouda		12.288	129.685
Rente		25.857	21.569
Overige vorderingen		18.300	6.763
		56.445	158.017

	2009	2008
	€	€
2.4.4 Beleggingen		
<u>Participaties beleggingsfonds</u>		
Van Lanschot Euro EQ Fund	30.788	24.390
<u>Obligatielening</u>		
AO Wolters Kluwer 6 7/8 %	52.500	40.248
	<u>83.288</u>	<u>64.638</u>
<u>Verrijingswaarde:</u>		
Van Lanschot Euro EQ Fund	45.378	
AO Wolters Kluwer 6 7/8 %	62.640	
2.4.5 Liquide middelen		
Rabobank	1.346.413	386.027
Postbank	313.875	350.985
Van Lanschot	121.075	16.914
KBC	6.625	6.629
Liquide middelen VBOK-teams	58.740	61.156
Kas	737	413
	<u>1.847.465</u>	<u>822.124</u>

PASSIVA

2.4.6 Reserves en fondsen

2.4.6.1 Overzicht mutaties Reserves en fondsen

	Eindsaldo 2008	Dotatie 2009	Onttrekking 2009	Eindsaldo 2009
<i>Reserves</i>				
Continuïteitsreserve	195.000	325.000	-	520.000
Bestemmingsreserve Automatisering	115.000	-	-	115.000
Bestemmingsreserve VBOK-teams	61.156	-	-2.416	58.740
Bestemmingsreserve Vernieuwing Huisstijl	-	100.000	-	100.000
Bestemmingsreserve Project Begeleid Wonen	-	230.000	-	230.000
Bestemmingsreserve Implementatie Strategisch Beleidsplan	-	150.000	-	150.000
Overige reserve	77.696	20.999	-	98.695
	448.852	825.999	-2.416	1.272.435
<i>Fondsen</i>				
Bestemmingsfonds	-	-	-	-
	448.851	825.999	-2.416	1.272.435

2.4.6.2 Continuïteitsreserve

	2009	2008
Saldo per 1 januari	195.000	195.000
Mutatie vanuit resultaatverdeling	325.000	-
	520.000	195.000

Om de continuïteit van de VBOK te waarborgen wordt, indien mogelijk een continuïteitsreserve gevormd. Gestreefd wordt naar een continuïteitsreserve ter grootte van de helft van de personeelskosten. Op basis van de personeelskosten in 2009 is de gewenste omvang derhalve € 799.098

2.4.6.3 Bestemmingsreserve automatisering

	2009	2008
Saldo per 1 januari	115.000	105.433
Mutatie vanuit resultaatverdeling	-	9.567
	115.000	115.000

Deze reserve is door het bestuur bepaald en gevormd ter vervanging van de automatisering op het kantoor te Amersfoort.

	2009	2008
	€	€
2.4.6.4 Bestemmingsreserve VBOK-teams		
Saldo per 1 januari	61.156	74.163
Mutatie vanuit resultaatverdeling	-2.416	-13.007
	<u>58.740</u>	<u>61.156</u>
<p>Deze reserve is door het bestuur bepaald en gevormd vanwege de liquide middelen die beheerd worden door de VBOK-teams. Deze liquide middelen behoren weliswaar tot het eigen vermogen van de VBOK, maar staan niet ter beschikking van het dienstencentrum. De mutatie is gelijk aan de mutatie van de liquide middelen van de VBOK-teams.</p>		
2.4.6.5 Bestemmingsreserve Vernieuwing Huisstijl		
Saldo per 1 januari	-	-
Mutatie vanuit resultaatverdeling	100.000	-
	<u>100.000</u>	<u>-</u>
<p>Deze reserve is door het bestuur bepaald en gevormd ter dekking van de kosten van de voorgenomen vernieuwing van de huisstijl.</p>		
2.4.6.6 Bestemmingsreserve Project Begeleid Wonen		
Saldo per 1 januari	-	-
Mutatie vanuit resultaatverdeling	230.000	-
	<u>230.000</u>	<u>-</u>
<p>Deze reserve is door het bestuur bepaald en gevormd ter dekking van de opstartkosten van het project Begeleid Wonen.</p>		
2.4.6.7 Bestemmingsreserve Implementatie Strategisch Beleidsplan		
Saldo per 1 januari	-	-
Mutatie vanuit resultaatverdeling	150.000	-
	<u>150.000</u>	<u>-</u>
<p>Deze reserve is door het bestuur bepaald en gevormd ter dekking van de kosten van de implementatie van het strategisch beleidsplan dat eind 2009 door het bestuur is vastgesteld.</p>		
2.4.6.8 Overige reserves		
Saldo per 1 januari	77.696	34.742
Mutatie vanuit resultaatverdeling	20.999	42.954
	<u>98.695</u>	<u>77.696</u>

	2009	2008
	€	€
2.4.7 Kortlopende schulden		
Rekening-courant Stichting VBOK-huis Gouda	11.274	35.711
Vooruit ontvangen contributies	471.207	333.344
Vooruit ontvangen subsidie VWS	-	61.707
Crediteuren	292.300	100.624
Belastingen en premies sociale verzekeringen	67.777	58.011
Pensioenpremies	4.999	5.357
Overige schulden	85.089	73.701
	<u>932.646</u>	<u>668.455</u>
2.4.7.1 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing en premies sociale verzekeringen	63.379	54.883
Omzetbelasting	4.398	3.128
	<u>67.777</u>	<u>58.011</u>
2.4.7.2 Overige schulden		
Salarissen en vakantiegeld	72.176	64.036
Accountantskosten	4.165	4.165
Bankkosten	5.968	4.452
Overige nog te betalen bedragen	2.780	1.048
	<u>85.089</u>	<u>73.701</u>

2.4.8 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Per balansdatum zijn de volgende meerjarige financiële verplichtingen aangegaan.

Huur kantoor

De huur van het pand te Amersfoort bedraagt per balansdatum € 71.654 per jaar. De huur kan jaarlijks door de verhuurder worden geïndexeerd per 1 juli. Het huurcontract heeft een looptijd tot 1 juni 2012.

Lease bestelauto

Per balansdatum is er een lopend (operational) leasecontract inzake het gebruik van een bestelauto. De jaarlijkse leasekosten bedragen € 4.488. Het leasecontract heeft een looptijd tot 16 januari 2012.

Lease kopieermachine

Per balansdatum is er een lopend (operational) leasecontract inzake het gebruik van een kopieermachine. De jaarlijkse leasekosten bedragen € 4.788. Het leasecontract heeft een looptijd tot 1 oktober 2012.

2.5 Toelichting op staat van baten en lasten

	Resultaat 2009	Begroting 2009	Resultaat 2008
	€	€	€
2.5.1 Baten uit eigen fondsenwerving			
Donaties en giften	818.397	633.000	498.345
Contributie	1.274.358	1.300.000	1.223.204
Nalatenschappen	548.187	50.000	14.143
Verkoop goederen	158.203	230.000	121.998
	<u>2.799.145</u>	<u>2.213.000</u>	<u>1.857.690</u>
2.5.1.1 Verkoop goederen			
Netto-omzet	343.811	440.000	251.044
Kostprijs	-185.608	-210.000	-129.046
	<u>158.203</u>	<u>230.000</u>	<u>121.998</u>
2.5.2 Subsidies overheden			
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	586.787	260.000	257.122
Subsidie gemeenten	2.604	-	2.604
	<u>589.391</u>	<u>260.000</u>	<u>259.726</u>
2.5.3 Resultaat uit beleggingen			
Dividend en rente	32.194	19.725	25.793
Ongerealiseerde koersresultaten	18.651	-	-42.375
	<u>50.845</u>	<u>19.725</u>	<u>-16.582</u>
2.5.4 Overige baten			
Bijdrage overige instellingen	1.104	-	-
Bijdragen cliënten	-352	-	135
	<u>752</u>	<u>-</u>	<u>135</u>

	Resultaat 2009	Begroting 2009	Resultaat 2008
	€	€	€
2.5.5 Voorlichting			
Eigen activiteiten	11.848	3.000	-7.329
Uitvoeringskosten eigen organisatie	510.176	604.163	538.471
	<u>522.024</u>	<u>607.163</u>	<u>531.142</u>
<i>(in % van de totale baten)</i>	<i>(15,2%)</i>	<i>(24,4%)</i>	<i>(25,3%)</i>
2.5.5.1 Eigen activiteiten Voorlichting			
Voorlichtingsfolders	1.292	2.000	
Voorlichtingsmiddelen	10.556	-	-7.329
Voorlichting Medici	-	1.000	
	<u>11.848</u>	<u>3.000</u>	<u>-7.329</u>
2.5.6 Hulpverlening			
Eigen activiteiten	214.357	173.840	104.581
Uitvoeringskosten eigen organisatie	895.240	802.138	714.921
	<u>1.109.597</u>	<u>975.978</u>	<u>819.502</u>
<i>(in % van de totale baten)</i>	<i>(32,3%)</i>	<i>(39,2%)</i>	<i>(39,0%)</i>
2.5.6.1 Eigen activiteiten Hulpverlening			
Huur spreekruimten	28.899	28.940	25.389
Telefonische hulpdienst	3.174	3.900	3.111
Hulpverleningsmiddelen	240	10.000	967
Advertentiekosten	101.796	120.000	74.729
Overige kosten hulpverlening	1.898	11.000	385
Directe kosten gesubsidieerde projecten	78.350	-	-
	<u>214.357</u>	<u>173.840</u>	<u>104.581</u>
2.5.7 Kosten eigen fondsenwerving			
Directe kosten	180.521	165.600	108.165
Uitvoeringskosten eigen organisatie	256.434	287.839	256.542
	<u>436.955</u>	<u>453.439</u>	<u>364.707</u>
<i>(in % van de baten uit eigen fondsenwerving)</i>	<i>(15,6%)</i>	<i>(20,5%)</i>	<i>(19,6%)</i>

	Resultaat 2009	Begroting 2009	Resultaat 2008
	€	€	€
2.5.7.1 Directe kosten Eigen Fondsenwerving			
Drukwerk	12.450	30.000	13.227
Portokosten	1.371	25.000	2.166
Advertenties	2.130	5.000	11.431
Telemarketing	144.054	100.000	70.799
Kosten verkrijging lijfrenten	410	500	227
Overige directe kosten	20.106	5.100	10.315
	<u>180.521</u>	<u>165.600</u>	<u>108.165</u>
2.5.8 Kosten van beleggingen			
Provisiekosten	24	-	177
2.5.9 Beheer en administratie			
Salarisadministratie	6.118	6.000	4.740
Bestuurskosten	19.993	5.000	2.550
Uitvoeringskosten eigen organisatie	521.839	444.980	396.597
	<u>547.950</u>	<u>455.980</u>	<u>403.887</u>
<i>(in % van de totale baten)</i>	<i>(15,9%)</i>	<i>(18,3%)</i>	<i>(19,2%)</i>
2.5.10 Uitvoeringskosten			
Publiciteit en communicatie	261.633	200.000	190.087
Personeelskosten	1.598.197	1.627.401	1.456.362
Huisvestingskosten	149.969	105.800	94.508
Kantoor- en algemene kosten	130.960	148.920	136.218
Afschrijving en rente	42.930	57.000	29.356
	<u>2.183.689</u>	<u>2.137.121</u>	<u>1.900.794</u>
2.5.10.1 Publiciteit en communicatie			
Public Relations	4.340	2.000	5.737
Website	10.490	7.500	7.903
Beurzen en evenementen	17.889	27.000	22.614
Verenigingsblad Laat LEVEN	174.008	150.000	129.365
Overige publiciteits- en communicatiekosten	54.906	13.500	24.468
	<u>261.633</u>	<u>200.000</u>	<u>190.087</u>

	Resultaat 2009	Begroting 2009	Resultaat 2008
	€	€	€
2.5.10.2 Personeelskosten			
Salarissen	1.149.948	1.163.275	1.037.016
Sociale lasten	192.541	202.141	170.812
Pensioenlasten	94.766	110.562	87.936
Overige personeelskosten	79.928	64.500	82.843
Reis- en verblijfkosten	81.014	86.923	77.755
	<u>1.598.197</u>	<u>1.627.401</u>	<u>1.456.362</u>
2.5.10.3 Huisvestingskosten			
Huurkosten	71.654	71.000	70.951
Onderhouds- en schoonmaakkosten	62.681	18.500	15.084
Energie- en waterkosten	14.880	14.000	11.519
Verzekeringen	1.474	3.800	1.682
Overige huisvestingskosten	-720	-1.500	-4.728
	<u>149.969</u>	<u>105.800</u>	<u>94.508</u>
2.5.10.4 Kantoor- en algemene kosten			
Kantoorkosten	53.491	52.400	38.521
Automatiseringskosten	20.664	22.500	18.396
Contributies en abonnementen	11.727	12.320	10.541
Accountantskosten	6.713	4.200	1.031
Advieskosten	19.922	2.500	5.970
Verzekeringen	4.736	6.000	4.865
Vrijwilligers	13.697	19.000	22.465
Overige algemene kosten	10	30.000	34.429
	<u>130.960</u>	<u>148.920</u>	<u>136.218</u>
2.5.10.5 Afschrijving en rente			
Afschrijvingskosten	21.212	37.000	12.839
Rente en bankkosten	21.718	20.000	16.517
	<u>42.930</u>	<u>57.000</u>	<u>29.356</u>

2.6 Vergoedingen bestuur

De bestuurders zijn onbezoldigd.

Door bestuurdersleden gemaakte kosten ten behoeve van de VBOK worden vergoed indien deze gedeclareerd worden. Deze kosten zijn begrepen in het totaal van de verantwoorde bestuurskosten (zie blz. 21).

Aan bestuurders zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt.

2.7 Toelichting lastenverdeling

De uitvoeringskosten worden toegerekend op basis van het aantal FTE's dat op jaarbasis werkzaam is geweest voor de betreffende kostenplaatsen.

2.7.1 Specificatie en verdeling kosten naar bestemming

	Voor- lichting	Hulp- Verlening	Eigen fondsen- werving	Beheer en administratie	Totaal 2009	Begroot 2009	Totaal 2008
Publiciteit en communicatie	72.973	209.057	190.729	62.523	535.282	483.000	355.110
Personeelskosten	373.387	655.208	187.679	381.923	1.598.197	1.627.400	1.456.362
Huisvestingskosten	35.037	90.381	17.611	35.838	178.868	134.740	119.897
Kantoor en algemene kosten	30.596	137.351	35.895	57.407	261.249	190.420	158.513
Afschrijving en rente	10.030	17.600	5.017	10.307	42.954	57.000	29.533
	<u>522.024</u>	<u>1.109.597</u>	<u>436.979</u>	<u>547.950</u>	<u>2.616.550</u>	<u>2.492.560</u>	<u>2.119.415</u>

3 Overige gegevens

3.1 Meerjarenbegroting 2010-2014

	Begroting 2014	Begroting 2013	Begroting 2012	Begroting 2011	Begroting 2010
	€	€	€	€	€
BATEN					
Eigen fondsenwerving	2.673.040	2.543.750	2.404.660	2.185.740	2.125.000
Subsidies overheden	284.030	278.510	273.100	267.800	262.600
Resultaat uit beleggingen	19.725	19.725	19.725	19.725	19.725
Som der baten	2.976.795	2.841.985	2.697.485	2.473.265	2.407.325
LASTEN					
Besteed aan de doelstelling					
Voorlichting	662.439	649.697	635.702	627.453	618.089
Hulpverlening	1.186.924	1.164.156	1.134.360	1.116.620	1.077.397
	1.849.363	1.813.853	1.770.062	1.744.073	1.695.486
Werving baten					
Kosten eigen fondsenwerving	364.337	378.831	348.424	344.752	337.081
Kosten van beleggingen	-	-	-	-	-
	364.337	378.831	348.424	344.752	337.081
Beheer en administratie					
Kosten Beheer en administratie	647.263	634.809	619.146	611.058	589.391
Som der lasten	2.860.963	2.827.493	2.737.632	2.699.883	2.621.958
Resultaat	115.832	14.492	-40.147	-226.618	-214.633

3.1.1 Toelichting op staat van baten en lasten

	Begroting 2014	Begroting 2013	Begroting 2012	Begroting 2011	Begroting 2010
	€	€	€	€	€
3.1.1.1 Baten uit eigen fondsenwerving					
Collecten	140.000	122.000	105.000	92.000	80.000
Donaties en giften	653.040	631.750	599.660	563.740	532.000
Contributie	1.830.000	1.740.000	1.650.000	1.480.000	1.390.000
Nalatenschappen	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Verkoop goederen	-	-	-	-	73.000
	<u>2.673.040</u>	<u>2.543.750</u>	<u>2.404.660</u>	<u>2.185.740</u>	<u>2.125.000</u>
3.1.1.1.1 Verkoop goederen					
Netto-omzet	-	-	-	-	172.000
Kostprijs	-	-	-	-	-99.000
Brutowinst	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>73.000</u>
3.1.1.2 Subsidies overheden					
Ministerie VWS	281.430	275.910	270.500	265.200	260.000
Gemeenten	2.600	2.600	2.600	2.600	2.600
	<u>284.030</u>	<u>278.510</u>	<u>273.100</u>	<u>267.800</u>	<u>262.600</u>
3.1.1.3 Resultaat uit beleggingen					
Dividend en rente	<u>19.725</u>	<u>19.725</u>	<u>19.725</u>	<u>19.725</u>	<u>19.725</u>

	Begroting 2014	Begroting 2013	Begroting 2012	Begroting 2011	Begroting 2010
	€	€	€	€	€
3.1.1.4 Voorlichting					
Eigen activiteiten	2.160	2.120	4.160	4.080	17.000
Uitvoeringskosten	660.279	647.577	631.542	623.373	601.089
	<u>662.439</u>	<u>649.697</u>	<u>635.702</u>	<u>627.453</u>	<u>618.089</u>
<i>(in % van de totale baten)</i>	<i>(22,3%)</i>	<i>(22,9%)</i>	<i>(23,6%)</i>	<i>(25,4%)</i>	<i>(25,7%)</i>
3.1.1.4.1 Eigen activiteiten Voorlichting					
Voorlichtingsfolders	2.160	2.120	4.160	4.080	2.000
Lespakketten scholen	-	-	-	-	15.000
	<u>2.160</u>	<u>2.120</u>	<u>4.160</u>	<u>4.080</u>	<u>17.000</u>
3.1.1.5 Hulpverlening					
Eigen activiteiten	179.070	175.690	170.370	165.100	159.890
Uitvoeringskosten	1.007.854	988.466	963.990	951.520	917.507
	<u>1.186.924</u>	<u>1.164.156</u>	<u>1.134.360</u>	<u>1.116.620</u>	<u>1.077.397</u>
<i>(in % van de totale baten)</i>	<i>(39,9%)</i>	<i>(41,0%)</i>	<i>(42,1%)</i>	<i>(45,1%)</i>	<i>(44,8%)</i>
3.1.1.5.1 Eigen activiteiten Hulpverlening					
Huur spreekruimten	37.930	37.310	34.700	32.090	29.490
Telefonische hulpdienst	4.220	4.140	4.060	3.980	3.900
Hulpverleningsmiddelen	5.400	5.300	5.200	5.100	5.000
Advertenties	129.900	127.350	124.850	122.400	120.000
Overige kosten hulpverlening	1.620	1.590	1.560	1.530	1.500
	<u>179.070</u>	<u>175.690</u>	<u>170.370</u>	<u>165.100</u>	<u>159.890</u>
3.1.1.6 Kosten eigen fondsenwerving					
Directe kosten	175.860	193.980	168.150	166.810	165.500
Uitvoeringskosten	188.477	184.851	180.274	177.942	171.581
	<u>364.337</u>	<u>378.831</u>	<u>348.424</u>	<u>344.752</u>	<u>337.081</u>
<i>(in % van de baten uit eigen fondsenwerving)</i>	<i>(13,6%)</i>	<i>(14,9%)</i>	<i>(14,5%)</i>	<i>(15,8%)</i>	<i>(15,9%)</i>

	Begroting 2014	Begroting 2013	Begroting 2012	Begroting 2011	Begroting 2010
	€	€	€	€	€
3.1.1.6.1 Directe kosten Eigen Fondsenwerving					
Telemarketing	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Lijfrenten en legaten	5.500	25.000	520	510	500
Overige directe kosten	70.360	68.980	67.630	66.300	65.000
	<u>175.860</u>	<u>193.980</u>	<u>168.150</u>	<u>166.810</u>	<u>165.500</u>
3.1.1.7 Kosten van beleggingen					
Provisiekosten	-	-	-	-	-
3.1.1.8 Beheer en administratie					
Salarisadministratie	4.640	4.550	4.460	4.370	4.284
Bestuurskosten	6.710	6.580	6.450	6.320	6.200
Uitvoeringskosten	635.913	623.679	608.236	600.368	578.907
	<u>647.263</u>	<u>634.809</u>	<u>619.146</u>	<u>611.058</u>	<u>589.391</u>
(in % van de totale baten)	(21,7%)	(22,3%)	(23,0%)	(24,7%)	(24,5%)
3.1.2 Toelichting uitvoeringskosten					
Publiciteit en communicatie	232.450	228.480	224.610	245.800	322.705
Personeelskosten	1.963.593	1.929.483	1.871.993	1.826.923	1.666.615
Huisvestingskosten	114.640	112.390	110.180	108.020	105.900
Kantoor- en algemene kosten	116.840	109.220	112.260	107.460	108.865
Afschrijving en rente	65.000	65.000	65.000	65.000	65.000
	<u>2.492.523</u>	<u>2.444.573</u>	<u>2.384.043</u>	<u>2.353.203</u>	<u>2.269.085</u>
3.1.2.1 Publiciteit en communicatie					
Internet	7.960	7.800	7.650	7.500	3.000
Beurzen en evenementen	29.220	28.650	28.090	27.540	27.000
Verenigingsblad Laat LEVEN	136.920	134.230	131.610	129.030	126.500
Overige publiciteits- en communicatiekosten	28.350	27.800	27.260	26.730	26.205
	<u>232.450</u>	<u>228.480</u>	<u>224.610</u>	<u>245.800</u>	<u>322.705</u>
3.1.2.2 Personeelskosten					
Salarissen	1.476.340	1.451.000	1.403.150	1.355.800	1.193.920
Sociale lasten	227.960	223.640	219.410	215.260	211.190
Pensioenlasten	121.280	118.350	114.420	111.490	108.562
Overige personeelskosten	67.020	65.500	64.020	67.580	72.150
Reis- en verblijfkosten	70.993	70.993	70.993	76.793	80.793
	<u>1.963.593</u>	<u>1.929.483</u>	<u>1.871.993</u>	<u>1.826.923</u>	<u>1.666.615</u>

	Begroting 2014	Begroting 2013	Begroting 2012	Begroting 2011	Begroting 2010
	€	€	€	€	€
3.1.2.3 Huisvestingskosten					
Huur	77.940	76.410	74.910	73.440	72.000
Onderhoud en schoonmaak	20.020	19.630	19.240	18.870	18.500
Energie en water	16.240	15.920	15.610	15.300	15.000
Verzekeringen	2.060	2.020	1.980	1.940	1.900
Overige huisvestingskosten	-1.620	-1.590	-1.560	-1.530	-1.500
	<u>114.640</u>	<u>112.390</u>	<u>110.180</u>	<u>108.020</u>	<u>105.900</u>
3.1.2.4 Kantoor- en algemene kosten					
Kantoorkosten	47.890	46.960	46.030	45.140	44.250
Automatiseringskosten	20.810	20.410	20.010	19.630	19.250
Contributies en abonnementen	11.080	10.840	10.610	10.380	10.150
Accountantskosten	4.520	4.430	4.340	4.250	4.165
Verzekeringen	6.490	6.360	6.240	6.120	6.000
Advieskosten	4.870	4.770	4.680	7.090	5.500
Vrijwilligers	21.180	15.450	20.350	14.850	19.550
	<u>116.840</u>	<u>109.220</u>	<u>112.260</u>	<u>107.460</u>	<u>108.865</u>
3.1.2.5 Afschrijving en rente					
Afschrijvingskosten	47.500	47.500	47.500	47.500	47.500
Rente en bankkosten	17.500	17.500	17.500	17.500	17.500
	<u>65.000</u>	<u>65.000</u>	<u>65.000</u>	<u>65.000</u>	<u>65.000</u>

3.2 Verantwoordingsverklaring 2009

De statutaire doelstelling van de VBOK luidt als volgt (artikelen 4 en 5 van de statuten):

"De vereniging stelt zich ten doel te bevorderen, dat de nog niet geboren mens wordt beschermd vanaf de conceptie."

De vereniging tracht dit doel te bereiken door:

- a. het bieden van hulp aan hen die door een zwangerschap in de problemen zijn geraakt;*
- b. het geven van voorlichting over het ontstaan, de groei, de ontwikkeling en de beschermwaardigheid van de mens, vanaf de conceptie;*
- c. het uitdragen van de overtuiging, dat er vanaf de conceptie sprake is van een mens-in-ontwikkeling die beschermwaardig is.*

Het werk van de VBOK wordt gedragen door zo'n 90.000 leden en donateurs. Hun steun is onmisbaar voor de VBOK. Daarom legt de VBOK graag verantwoording af over het gevoerde beleid.

3.2.1 Toezicht op bestuur en uitvoering

Bij de VBOK is sprake van een vrijwilligersbestuur dat het gros van zijn taken heeft gedelegeerd aan een eenhoofdige, titulaire directie, conform de bepalingen van de Code Goed Bestuur voor Goede Doelen. De Algemene Ledenvergadering (ALV) speelt een rol bij het toezicht houden op bestuur en directie.

De respectievelijke taken en verantwoordelijkheden rondom besturen, toezicht houden en verantwoorden zijn vastgelegd in de statuten, het huishoudelijk reglement en het bestuurs- en directiereglement.

Algemene Ledenvergadering

De VBOK is een vereniging van leden die betrokken zijn bij de doelstelling van de VBOK. Jaarlijks wordt een ALV gehouden. Alle leden worden hiervoor uitgenodigd middels het ledenorgaan Laat LEVEN. De ALV is het hoogste orgaan binnen de VBOK. De eindverantwoordelijkheid voor het gevoerde en het te voeren beleid ligt bij de ALV. De ALV heeft een belangrijk deel van haar taken gedelegeerd aan het bestuur. Tot de belangrijkste verantwoordelijkheden van de ALV behoren het benoemen van bestuursleden, het goedkeuren van de jaarrekening en het jaarverslag en het (doen) benoemen van de externe accountant.

Bestuur

Uit de leden van de VBOK worden door de ALV de leden van het bestuur gekozen. Daarnaast heeft het bestuur de mogelijkheid om maximaal drie leden op basis van hun specifieke deskundigheid te benoemen. Een dergelijke benoeming wordt achteraf ter goedkeuring voorgelegd aan de ALV. Benoeming van bestuursleden vindt plaats voor een termijn van maximaal vier jaren. Na deze termijn is herbenoeming door de ALV maximaal twee keer mogelijk.

Het bestuur bestaat uit zeven tot twaalf betrokken mensen die ieder vanuit hun eigen specifieke deskundigheid een bijdrage leveren aan de realisatie van de doelstelling van de VBOK. De bestuursleden zetten zich vrijwillig in voor de VBOK en ontvangen dan ook geen vergoeding voor hun werkzaamheden. Wel is het mogelijk dat gemaakte kosten door de VBOK worden vergoed. Deze kosten worden in de jaarrekening afzonderlijk vermeld.

De uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden heeft het bestuur gedelegeerd aan de directie en de medewerkers van de VBOK. De kaders worden bepaald door het meerjarenbeleidplan dat door het bestuur wordt vastgesteld. De financiële kaders worden bepaald door de meerjarenbegroting en de jaarlijks door het bestuur vast te stellen begroting.

Het bestuur houdt toezicht op de uitvoering van deze werkzaamheden middels de bestuursvergaderingen die 6 keer per jaar plaatsvinden. Op deze vergaderingen bespreekt het bestuur met de directeur de van belang zijnde lopende zaken. Van deze vergaderingen worden notulen gemaakt waarin de besproken onderwerpen en beslissingen worden vastgelegd. Conform het huishoudelijk reglement beslist het dagelijks bestuur in zaken die – naar het

oordeel van het dagelijks bestuur – geen uitstel gedogen. In een dergelijk geval stelt het dagelijks bestuur het algemeen bestuur daarvan onverwijld in kennis.

Het bestuur legt jaarlijks verantwoording af aan de ALV over het gevoerde beleid. Hierbij speelt het jaarverslag met daarin de (verkorte) jaarrekening een belangrijke rol. Ook hebben de leden de gelegenheid om vragen te stellen.

Directie en medewerkers

De directeur en de managers geven leiding aan de medewerkers van de VBOK teneinde het door het bestuur vastgestelde beleid ten uitvoer te brengen. De basis hiervoor wordt gevormd door het jaarplan en de begroting.

3.2.2 Optimale besteding van middelen

De VBOK beseft heel goed dat de middelen die door leden en donateurs ter beschikking zijn gesteld op een zorgvuldige, efficiënte en effectieve wijze moeten worden aangewend ten behoeve van de doelstelling. De door de ALV en het bestuur goedgekeurde begroting vormt het uitgangspunt voor de taakstellende budgetten van de verschillende afdelingen binnen de VBOK. Gedurende het jaar worden regelmatig tussentijdse cijfers opgesteld op basis waarvan steeds een prognose wordt gemaakt van de uitkomst voor het gehele jaar. Hierdoor is het mogelijk om tijdig te reageren op signalen dat de werkelijkheid afwijkt van de begroting.

De VBOK streeft ernaar om de baten uit eigen fondswerving effectief en efficiënt te verwerven. De VBOK hanteert een interne norm voor de kosten van het verwerven van baten uit eigen fondsenwerving van maximaal 15% van de baten uit eigen fondsenwerving. Deze norm ligt beduidend lager dan de 25% die het CBF stelt aan haar keurmerkhouders.

De VBOK is erop gericht om zoveel mogelijk van de ter beschikking staande middelen direct aan te wenden ten behoeve van de doelstellingen. Hierbij kan gedacht worden aan de kosten van de maatschappelijk werksters en voorlichters scholen, de voorlichtingsposters en kosten van opvang in het VBOK-huis. Een deel van de middelen wordt indirect aangewend voor de ondersteunende afdelingen zoals het management en de administratie. De VBOK heeft zich ten doel gesteld om deze kosten te beperken tot maximaal 35% van de ter beschikking staande middelen.

De salarissen van alle medewerkers zijn gebaseerd op de CAO Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening. Het salaris van de directeur is in overeenstemming met de Adviesregeling beloning directeuren van goede doelen welke is opgesteld door de Vereniging van Fondsenwervende Instellingen (VFI). De totale directiebeloning (salaris inclusief sociale lasten en pensioenkosten) van de directeur worden vermeld in het jaarverslag.

Het beleid van de VBOK is er voortdurend op gericht om de kosten te minimaliseren. Regelmatig worden (vergelijkende) offertes opgevraagd voor voorgenomen investeringen.

3.2.3 Optimale relaties met belanghebbenden

Een stakeholderanalyse, waarin is vastgelegd wie de stakeholders zijn en op welke wijze de VBOK met hen het contact onderhoudt, is momenteel in ontwikkeling. De belanghebbenden van de VBOK zijn zeer divers. Conform het strategisch beleidsplan onderscheidt de VBOK op hoofdlijnen de volgende belanghebbenden:

- (Potentiële) Hulpvragers
Ongewenst zwangere vrouwen en hun omgeving vormen een belangrijke groep belanghebbenden voor de VBOK. De VBOK wil hen helpen bij het maken van een weloverwogen keuze. De gesprekken worden gevoerd door maatschappelijk werksters die lid zijn van de Nederlandse Vereniging van Maatschappelijk Werkers en daardoor gebonden zijn aan de beroepscode voor maatschappelijk werk. In deze gesprekken worden de belangen van de moeder, het kind en de vader op een evenwichtige manier besproken. Hiermee helpt de VBOK deze vrouwen bij het maken van een weloverwogen keuze voor of tegen het uitdragen van de zwangerschap. Ondanks het voortdurende streven naar kwaliteit en professionaliteit realiseert de VBOK zich dat niet alles goed gaat, dan wel voor verbetering vatbaar is. Daarvoor heeft de VBOK dan ook een

klachtenprocedure waarmee gegarandeerd wordt dat klachten serieus genomen worden. Cliënten van de afdeling Hulpverlening worden altijd gewezen op deze klachtenprocedure.

De VBOK heeft een speciale folder die gericht is op hulpvragers. Ook is de VBOK present op een diversiteit aan beurzen en evenementen gericht op deze doelgroep (bijvoorbeeld de Libelle Zomerweek en de Negenmaanden Beurs).

De relaties met (potentiële) hulpvragers worden onderhouden door persoonlijke contacten met de maatschappelijk werkers. Vrouwen die tot de doelgroep behoren worden gewezen op het hulpaanbod van de VBOK middels de voorlichtingslessen op de scholen, de stationsposters, via internet, via de telefonische hulplijn, etc.

- Partners (in de keten)
De VBOK werkt in meer of mindere mate samen met een groot aantal instellingen zoals FIOM, VWS, VFI, CBF, en anderen. Deze partners blijven primair op de hoogte van de ontwikkelingen binnen de VBOK door periodiek contact met medewerkers, op uitvoerend- of bestuurlijk niveau. Daarnaast ontvangen deze partners jaarlijks het jaarverslag van de VBOK. Ook via uitingen in de media kunnen zij zichzelf informeren, en voor toelichting kunnen zij terecht bij hun contactpersoon binnen de VBOK.
- Jongeren
De VBOK is van mening dat het belangrijk is om jongeren goede voorlichting te geven over de beschermwaardigheid van het ongeboren leven en het hulpaanbod van de VBOK. Primair vindt dit plaats via de voorlichtingslessen op scholen. Deze voorlichtingslessen zijn gericht op het creëren van bewustwording bij jongeren met als doel hen te helpen bij het voorkomen van problemen. Daarnaast is er een speciale jongerenpagina op de website van de VBOK en is er een speciale jongerenfolder. Jongeren tot 18 jaar komen in aanmerking voor het jongerenlidmaatschap van de VBOK, deze ontvangen dan het ledenorgaan Laat LEVEN. Via gegevens van het CBS wordt jaarlijks in kaart gebracht waar jongeren in Nederland zich m.n. bevinden. Op basis daarvan is in 2008 besloten om de bekende 'stationsposters' niet langer te plaatsen op stations maar in Abri's en op andere plaatsen in het straatbeeld.
- Intermediairs
De VBOK onderhoudt een breed netwerk aan intermediairs, politici, media en doorverwijzers. De doelstelling is om minimaal 4 keer per jaar met een persbericht naar buiten te treden via ANP Perssupport, wat het grootste bereik garandeert. Daarnaast is er sprake van afstemming tussen de woordvoerder/communicatieadviseur, de algemeen directeur en de manager dienstverlening. Er is sprake van continue bereikbaarheid voor de media. Persberichten worden bovendien ook verspreid onder de politieke contacten van de VBOK. Politici worden actief geïnformeerd over ontwikkelingen binnen de VBOK en binnen het VBOK-werkterrein. Zij worden uitgenodigd om het werk te komen bekijken. Ook in 2009 zijn er weer diverse politici ontvangen in het VBOK-huis te Gouda. Tevens heeft de VBOK haar medewerking verleent aan een diversiteit aan radio- en televisieprogramma's. De consultant artsen legt en onderhoudt de contacten met de groep verwijzers. Voor deze doelgroep is een speciale nieuwsbrief voor professionals (email) en een speciale pagina op de internetsite in ontwikkeling. Ook is de VBOK present op relevante congressen en bijeenkomsten. Indien mogelijk levert de VBOK hieraan ook een actieve bijdrage.
- Leden en donateurs
De VBOK vindt het belangrijk om transparant te zijn in de wijze waarop de middelen zijn verworven en de besteding daarvan. Het jaarverslag en de jaarrekening vormen een belangrijk middel om daarover te communiceren. Leden en donateurs kunnen op verzoek het jaarverslag en de jaarrekening kosteloos ontvangen. Tevens zijn het jaarverslag en de jaarrekening te downloaden via de website van de VBOK. Leden worden uitgenodigd aanwezig te zijn op de jaarlijkse ALV. Leden hebben op de ALV de gelegenheid om hun vragen te stellen. Leden ontvangen 4 keer per jaar het ledenorgaan Laat LEVEN. Tevens kunnen zij voor informatie terecht op de website van de VBOK. Brieven en e-mails van leden/donateurs worden contentieus en tijdig beantwoord door de medewerker aan wie het is gericht. Voor klachten is een klachtenprocedure ontwikkeld welke in 2009 is ingevoerd. Medewerkers zullen worden geïnformeerd over het bestaan van de klachtenprocedure en worden geïnstrueerd over de te volgen procedure.

- VBOK-ers
Onder deze categorie verstaat de VBOK het bestuur, de medewerkers en de vrijwilligers van de VBOK. Het bestuur wordt primair geïnformeerd door de algemeen directeur in zijn contact met het dagelijks bestuur en de vergaderingen van het bestuur. De medewerkers worden formeel geïnformeerd over relevante ontwikkelingen door de managers, via het maandelijkse Directie-info (nieuws uit de afdelingen) en via e-mail. De managers van de VBOK zijn voor hun medewerkers toegankelijk en bereikbaar voor vragen die, indien relevant, weer doorvertaald worden naar het management team en de directie. Vrijwilligers worden geïnformeerd door de afdeling waarvoor zij werken, primair door de vrijwilligerscoördinator van die afdeling. Zij ontvangen drie keer per jaar het blad vrijwilligers-INFO op hun huisadres en iedere twee jaar is er een themadag voor de vrijwilligers. Daarnaast vervult de afdeling Vrijwilligerszaken primair de rol van vraagbaak voor de vrijwilligers. Verreweg de meeste vrijwilligers zijn ook lid van de VBOK en ontvangen dus het ledenorgaan Laat LEVEN.

Aan: Vereniging ter Bescherming van het Ongeboren Kind, Amersfoort

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2009 van Vereniging ter Bescherming van het Ongeboren Kind te Amersfoort bestaande uit de balans per 31 december 2009 en de winst-en-verliesrekening over 2009 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vereniging is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en voldoet aan de bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in de "Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen". Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de vereniging.

Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de vereniging heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging ter Bescherming van het Ongeboren Kind per 31 december 2009 en van het resultaat over 2009 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en voldoet aan de bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in de "Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen".

's-Hertogenbosch, 25 maart 2010

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. A.J.M. van der Sanden RA